

**Diagnoza potrzeb społeczności lokalnej
Gminy Biały Bór
w zakresie aktywności edukacyjnej i rozwoju
kompetencji kluczowych osób dorosłych oraz
ocena potencjału Zespołu Szkół nr 1
im. Henryka Sienkiewicza w Białym Borze
do pełnienia roli LOWE**

Biały Bór, październik 2020r.

„Lokalne Ośrodki Wiedzy i Edukacji na rzecz aktywizacji edukacyjnej osób dorosłych 2” POWR.02.14.00-00-1007/19

SPIS TREŚCI

- I.** Wprowadzenie.
- II.** Identyfikacja potrzeb edukacyjnych osób dorosłych z grona grup docelowych projektu.
  - 1. Charakterystyka badanych grup respondentów
  - 2. Doświadczenia edukacyjne.
  - 3. Potrzeby edukacyjne w opinii badanych.
- III.** Analiza interesariuszy.
- IV.** Ocena potencjału szkoły do pełnienia zadań LOWE.
  - 1. Potencjał Kadrowy.
  - 2. Potencjał techniczny.
  - 3. Potencjał społeczny.
- V.** Ocena dostępności LOWE do osób z niepełnosprawnością.
- VI.** Najważniejsze wnioski i rekomendacje.

I. Wprowadzenie

Gmina Biały Bór po złożeniu wniosku aplikacyjnego i pozytywnej jego ocenie otrzymała grant w kwocie 250 000 zł na realizację projektu pn.: „Lokalny Ośrodek Wiedzy i Edukacji w Gminie Biały Bór” w ramach projektu Nr POWR.02.14.00-00-1007/19 pn. „Lokalne Ośrodki Wiedzy i Edukacji na rzecz aktywizacji edukacyjnej osób dorosłych 2”, wdrażanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Oś priorytetowa II – Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.14 Rozwój narzędzi dla uczenia się przez całe życie, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

„Lokalne Ośrodki Wiedzy i Edukacji na rzecz aktywizacji osób dorosłych 2 (LOWE 2)” to projekt grantowy realizowany przez Fundację Małopolska Izba Samorządowa z Ministrem Edukacji Narodowej. Projekt jest realizowany w partnerstwie z trzema organami prowadzącymi szkoły publiczne (Powiat Gorlicki, Miasto Rawa Mazowiecka, Gmina Wielka Wieś), przy których funkcjonują Lokalne Ośrodki Wiedzy i Edukacji, utworzone w edycji konkursu LOWE 2017-2018.

Celem LOWE jest aktywizacja i włączenie w różnorodne formy edukacji osoby dorosłe, w tym znajdujące się w niekorzystnej sytuacji zawodowej i/lub życiowej z 20 środowisk lokalnych, w szczególności z obszarów zdegradowanych, popegeerowskich, przemysłowych i o największych potrzebach w zakresie edukacji dorosłych.

Diagnoza potrzeb społeczności lokalnej Gminy Biały Bór w zakresie aktywności edukacyjnej i rozwoju kompetencji kluczowych osób dorosłych oraz ocena potencjału Zespołu Szkół nr 1 im. Henryka Sienkiewicza w Białym Borze do pełnienia roli LOWE została opracowana na podstawie wyników *Kwestionariusza do badania potencjału i potrzeb edukacyjny osób dorosłych w środowisku szkoły realizującej projekt „Lokalny Ośrodek Wiedzy i Edukacji (LOWE) w Gminie Biały Bór”*.

II. Identyfikacja potrzeb edukacyjnych osób dorosłych z grona grup docelowych projektu.

1. Charakterystyka badanych grup respondentów.

Badania nad diagnozą prowadzone były w okresie wrzesień – październik 2020r. W badaniu wzięło udział 97 osób, dorosłych mieszkańców gminy Biały Bór. Większą część tej grupy stanowiły kobiety (81%). Mężczyzn było 19%. Wiek osób badanych był zróżnicowany, w próbie znaleźli się przedstawiciele wszystkich grup wiekowych. Najliczniejszą stanowili respondenci w wieku 35-44 lata (38,1%). Drugą liczną grupę stanowiły osoby w wieku 25-34 lata (23,7%); kolejno: 45-54 lata (19,6%). Pozostałe grupy były mniej liczne. Najstarszych badanych w wieku powyżej 65 lat było 5,2%, tyle samo stanowili najmłodszy badani mający od 18 do 24 lat.

66% badanych to mieszkańcy wsi, 34% stanowiły osoby zamieszkujące miasto.

Największą grupę respondentów stanowili mieszkańcy gminy z wykształceniem wyższym (26 osób) oraz zasadniczym (zawodowym) – 25 osób. 18 osób zadeklarowało, że posiada wykształcenie policealne oraz średnie zawodowe, 12 badanych tylko podstawowe, a średnie ogólnokształcące -13.

Zdecydowana większość, bo aż 70,1 % badanych ukończyła szkołę ponad 10 lat temu. Prawie połowa osób badanych (43%) od czasu ukończenia szkoły nie uczestniczyła w żadnych kursach czy szkoleniach, natomiast w ostatnim roku nie uczestniczyło aż 71% badanych.

43,2% badanych to osoby pracujące na etacie w pełnym wymiarze czasu, drugą grupę badanych (26,8%) stanowią osoby bezrobotne. Najliczniejszą grupę badanych stanowią osoby z najniższym stażem pracy, tj. 0-5 lat pracy (34%), najdłuższy staż pracy, powyżej 20 lat stanowi zaledwie 5,1 % badanych.

61% badanych to osoby korzystające z form pomocy społecznej i wsparcia rodziny (najczęstszą formą wsparcia jest zasiłek rodzinny).

W badaniu wzięło udział 13 osób z niepełnosprawnością.

2. Doświadczenia edukacyjne.

Prawie połowa osób badanych (43%) od czasu ukończenia szkoły nie uczestniczyła w żadnych kursach czy szkoleniach, natomiast w ostatnim roku - aż 71% badanych.

Osoby, które zadeklarowały, że uczestniczyły w kursach czy szkoleniach nie potrafiły wskazać jakiego rodzaju to były kursy, szkolenia. Aż 71% nie wskazało nazwy czy tematyki szkoleń/kursów, które odbyli w ostatnim roku co pozwala przypuszczać, że były to albo szkolenia nie wynikające z ich osobistych potrzeb, albo nie wpłynęły znacząco na poprawę ich kompetencji i kwalifikacji.

Prawie połowa badanych (42%) za główną przyczynę, która sprawia, że nie mogą brać udziału w szkoleniach/kursach podaje utrudniony dostęp (odległość, dojazdy), 28% badanych jako powód podaje brak pieniędzy na pokrycie kosztów udziału.

1/4 badanych osób zgłosiło, „*brak możliwości opieki nad osobami zależnymi/dziećmi podczas udziału w szkoleniu*”.

3. Potrzeby edukacyjne w opinii badanych.

Zdecydowana większość badanych, aż 95% deklaruje chęć udziału w kursach, szkoleniach podnoszących własne kompetencje. 5% osób, które NIE zadeklarowały chęci udziału, w dalszej części badania ankietowego wskazywały jakimi formami doksztalcania są zainteresowani. Pozwala to przypuszczać, że odpowiedź NIE była wskazana nieprecyzyjnie, bądź stanowi błędną odpowiedź.

Mieszkańcy Białego Boru, zapytani o to, jakiego rodzaju kursami, szkoleniami podnoszącymi ich KOMPETENCJE OSOBISTE są zainteresowani wskazali: obsługa urządzeń (np. komputera) oraz radzenie sobie ze stresem (po 38 osób), szkolenia rozwijające poczucie pewności siebie (asertywność) - 34 osoby, szkolenia mające na celu rozwój kompetencji komunikacji interpersonalnej - 32 osoby, planowanie własnego rozwoju (29), techniki uczenia się i zapamiętywania (20 osób).

W pytaniu dotyczącym form aktywności mieszkańców w zakresie POPRAWY ZDROWIA I JAKOŚCI ŻYCIA najwięcej osób (48) zadeklarowało swój udział w spotkaniach na temat zdrowego żywienia, a dietyki - 41 osób. Pozostałe propozycje tj. taniec, rozrywka (kino, basen, wydarzenia muzyczne i sportowe), sport wskazało średnio od 25 do 20 osób. Dość liczna grupa (12 osób) wskazała potrzebę udziału z szkoleniach na temat radzenia sobie z nałogami.

W zakresie kompetencji RODZICIELSKICH I OPIEKUŃCZUCH respondenci wskazywali potrzebę odbycia kursu, szkolenia z zakresu radzenia sobie ze stresem i emocjami (48 osób), rozwiązywania konfliktów rodzic-dziecko (47), organizacji zabaw i aktywności edukacyjnych (37), radzenia sobie z agresją i przemocą oraz problemami rozwojowymi dzieci (po 36 osób).

Duża grupa osób (26) wykazała chęć udziału w spotkaniu o tematyce profilaktyki zagrożeń oraz metod uczenia się i zapamiętywania.

Badani mieszkańcy zapytani o chęć udziału w formach doksztalcania w zakresie KOMPETENCJI ZAWODOWYCH wskazali: kursy języka obcego (45 osób) zwłaszcza z języka angielskiego i niemieckiego, ale również z francuskiego i rosyjskiego. Dużym zainteresowaniem cieszyła się propozycja udziału w kursie kwalifikacyjnym pierwszej pomocy (28 osób), prawa jazdy kat. A,B,C,CE (26), florystyki (25), obsługi komputera (22), opiekun osób starszych/ dzieci (21 osób).

15 osób zgłosiło potrzebę spotkania w doradcą zawodowym, a 13 osób chciałoby odbyć szkolenie na temat zakładania i prowadzenia własnej firmy.

Istotnym pytaniem w ankiecie z punktu widzenia integracji społecznej, poczucia lokalnego sprawstwa i aktywnego włączenia się w życie gminy było rozpoznanie potrzeb mieszkańców w zakresie kompetencji SPOŁECZNYCH I OBYWATELSKICH. Tutaj największa grupa osób (47) wskazała chęć uczestnictwa w kursach na temat radzenia sobie w sytuacjach trudnych i kryzysowych, a 33 osoby w kursach doskonalących zdolności w zakresie komunikacji interpersonalnej w sytuacjach społecznych. 25 osób wyraziło chęć udziału w szkoleniach dotyczących rozwiązywania konfliktów, a 22 osoby – w rozwijających zdolności pracy zespołowej.

Większość osób pytanym o formę udziału i uczestnictwa w kursach i szkoleń wskazało, że najlepszą formą są krótkie, jednodniowe spotkania (45 osób), kursy prowadzone wieczorami lub w weekendy (30). Ponad 20% badanych wskazała, że jest gotowa uczestniczyć w kursach i szkoleniach prowadzonych przez Internet (online).

III. Analiza interesariuszy.

Interesariusz	Charakterystyka	Doświadczenia w podobnych działaniach	Potencjał organizacyjny i merytoryczny	Kapitał społeczny	Kapitał finansowy	Opis interesów związanych z LOWE	Stosunek interesariusza do LOWE, jego mocne i słabe strony
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Organizuje pomoc społeczną dla różnych grup mieszkańców	Duże doświadczenie w organizowaniu pomocy merytorycznej dla osób bezrobotnych.	Pracownicy socjalni	Kontakty z grupami docelowymi LOWE (niepełnosprawni, bezrobotni, itp.)	Posiada własne środki finansowe	Wspólne organizowanie szkoleń, kursów dla osób niepracujących, ubogich i wykluczonych.	Zaangażowani pozytywnie i czynnie w LOWE.
Klub Seniora w Białym Borze	Organizacja działająca w gminie	Osoby powyżej 60 roku życia, w tym	Organizują podobne działania.	Chętnie angażują się w działania społeczne.	Brak lub posiadają niewielkie środki	Dotarcie do grupy starszych mieszkańców Białego Boru	Zaangażowani pozytywnie i czynnie w LOWE.

*Raport z diagnozy potrzeb społeczności lokalnej GMINY BIAŁY BÓR
w zakresie aktywności edukacyjnej i rozwoju kompetencji kluczowych osób dorosłych oraz ocena potencjału
ZESPOŁU SZKÓŁ NR 1 IM. HENRYKA SIENKIEWICZA W BIAŁYM BORZE do pełnienia roli LOWE.*

		nieaktywni zawodowo (np. pozostający na emeryturze), kobiety i mężczyźni, w tym osoby samotne i niekoniecznie zamożne.			finansowe na inwestowanie we własny rozwój kompetencyjny	zainteresowany mi ofertą edukacyjną	Chętni do zdobywania wiedzy i nowych umiejętności. Dysponują wolnym czasem. Pragną wykorzystać posiadaną wiedzę
Świetlice wiejskie	Organizuje czas wolny dla różnych grup mieszkańców, integrują społeczność lokalną.	Opiekunowie świetlic aktywnie włączają się w organizację wielu inicjatyw i imprez, które nabrały charakteru cyklicznego. Stwarzają warunki do codziennych spotkań mieszkańców, dysponują zapleczem lokalowym.	Angażują się w życie społeczne.	Chętnie angażują się w działania społeczne, kulturalne, integrujące społeczność lokalną.	Posiadają własne środki finansowe lub pozyskują środki zewnętrzne.	Wykorzystanie doświadczenia w działaniach dla osób o zróżnicowanych potrzebach, statusie społecznym i wieku.	Wykorzystanie potencjału osobowego – wsparcie merytoryczne przy wyborze i organizacji form wsparcia dla uczestników LOWE.

IV. Ocena potencjału szkoły do pełnienia zadań LOWE

1. Potencjał Kadrowy

Szkoła stanowiąca Ośrodek LOWE posiada zróżnicowane i kompetentne zaplecze kadrowe. Większość nauczycieli to osoby z najwyższym stopniem awansu zawodowego, doświadczeni i znający środowisko lokalne; nauczyciele przedmiotów, języków obcych, specjaliści informatycy. Każdy z nauczycieli miał okazję pracować w projektach dofinansowanych ze środków unijnych i posiada doświadczenie w zakresie sprawozdawczości oraz dokumentacji. Dyrekcja szkoły pełniła funkcję koordynatora projektów. Kadra posiada umiejętność prowadzenia zajęć e-learningowych: transmisja na żywo (on-line), webinarium, dostęp do biblioteki zajęć w każdym momencie po ich zakończeniu. Kadra nauczycielska posiada kompetencje integracyjne, metodyczne i merytoryczne w zakresie pracy z osobami z niepełnosprawnościami.

2. Potencjał techniczny.

Szkoła wyposażona jest w specjalistyczny sprzęt m.in. tablice multimedialne, narzędzia TIK oraz pracownie komputerowe.

3. Potencjał społeczny.

Na terenie gminy znajdują się świetlice wiejskie pełniące na co dzień rolę ośrodków integracji społeczności lokalnej. Osoby pełniące rolę opiekunów świetlic są żywo zainteresowane współpracą na rzecz uczenia się osób dorosłych. Przewiduje się, że część planowanego wsparcia będzie odbywało się przy wykorzystaniu zaplecza lokalowego świetlic oraz doświadczenia osób, które na co dzień mają kontakt z mieszkańcami wsi.

V. **Ocena dostępności LOWE do osób z niepełnosprawnością**

Ośrodek LOWE w Gminie Biały Bór jest dostępny i spełnia wymogi dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Biuro koordynatora projektu i jednocześnie punkt rekrutacyjny zlokalizowany na parterze (na tym samym poziomie co ulica, chodnik czy droga dojścia).

Dostępność do LOWE i informacji o LOWE oraz o ofercie edukacyjnej zostanie dostosowany do potrzeb tych osób poprzez: wydłużony czas otwarcia biura projektu (w przypadku zgłoszenia takiej potrzeby), możliwość wypełnienia i przyjęcia dokumentów rekrutacyjnych osoby z niepełnosprawnościami w miejscu jej zamieszkania (po zakończonych obostrzeniach wynikających z pandemii Covid oraz uwzględnienie w formularzach rekrutacyjnych pytania o specjalne potrzeby edukacyjne i organizacyjne wynikające z niepełnosprawności. Na etapie rekrutacji LOWE zapewni współpracę z otoczeniem osób z niepełnosprawnościami, np: z rodziną/prawnym opiekunem oraz instytucjami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

Dostępność LOWE na etapie realizacji oferty edukacyjnej LOWE: miejsce realizacji oferty edukacyjnej dostosowane zostanie do potrzeb osób niepełnosprawnych w zależności od dysfunkcji np. zlokalizowane zostanie na parterze, na tym samym poziomie co ulica, chodnik czy droga dojścia. Istnieje możliwość dowozu do i z miejsca realizacji oferty edukacyjnej (bus do przewozu osób). W ofercie LOWE każde zajęcia edukacyjne zostaną tak opracowane/przygotowane merytorycznie i metodycznie. Spotkania będą miały charakter pełnej integracji (niepełnosprawność nie będzie żadnym powodem wykluczenia z uczestnictwa) osób z niepełnosprawnościami z pozostałymi uczestnikami zajęć. Kadra nauczycielska oraz projektowa posiada kompetencje integracyjne, metodyczne i merytoryczne w zakresie pracy z osobami z niepełnosprawnościami. W budżecie projektu zaplanowano środki finansowe dla osób zaangażowanych jako asystentów osób z niepełnosprawnościami (umowa o dzieło) na czas ich udziału w ofercie LOWE.

VI. Najważniejsze wnioski i rekomendacje z przeprowadzonej diagnozy.

Wnioski:

1. Termin badania ankietowego i prac nad raportem z diagnozy, który przypadł na czas pandemii COVID nie był pomyślny dla takich przedsięwzięć. Co raz to nowe obostrzenia wynikające ze wzrastającej zachorowalności osób dorosłych wprowadzały ograniczenia społeczne i brak możliwości przemieszczania się. Utrudniało to dotarcie z ankietami do osób, które nie potrafią korzystać z komputera i nie mogły wypełnić papierowej wersji kwestionariusza badań z uwagi na utrudnienia komunikacyjne.
2. Duża ilość osób z wykształceniem wyższym, która wzięła udział w badaniu wynika z ich umiejętności pracy zdalnej, przy komputerze. Przewiduje się, że po zapoznaniu się z ofertą LOWE do działań projektowych włączy się większa liczba chętnych osób z niepełnym lub niskim wykształceniem.
3. W grupie badanych respondentów dużym zainteresowaniem cieszy się oferta szkoleń i kursów zarówno z zakresu tzw. „kompetencji miękkich” dotyczących cech psychofizycznych i umiejętności społecznych, np. umiejętność pracy w zespole, odporność na stres, komunikatywność jak i „kompetencji twardych”, czyli konkretnych, mierzalnych i niezbędnych do wykonywania danej pracy, np. znajomość języków obcych, posiadanie prawa jazdy, umiejętność obsługi komputera.

Rekomendacje:

1. Wymienione przez badanych respondentów i wybrane przez nich formy wsparcia stworzyły konkretną ofertę edukacyjną dla osób dorosłych. Z uwagi na pandemię i niemożność dotarcia do szerokiej grupy odbiorców, w dalszej części projektu będą prowadzone obserwacje potrzeb środowiska lokalnego, zaplanowane zostaną spotkania w celu nawiązania lokalnych partnerstw co będzie prowadziło do zmian w ofercie i tworzeniu nowych form wsparcia dla mieszkańców. Nieustającą ideą projektu jest stworzenie oferty „uszytej na miarę potrzeb”, stąd planuje się elastyczne podejście do wypracowanej oferty edukacyjnej, uzupełnianie jej o nowe pomysły i propozycje oraz dopasowywanie do aktualnej sytuacji oraz grupy uczestników i ich potrzeb.
2. Z uwagi na lawinowy wzrost zachorowań na Covid, pojawiające się w mediach informacje na temat kolejnych, planowanych obostrzeń oraz obaw osób związanych z ich uczestnictwem w jakichkolwiek, zaplanowanych formach wsparcia LOWE, rozważa się czasowe zawieszenie zaplanowanego wsparcia w LOWE. Zdaniem kadry projektowej najważniejsze jest zdrowie i bezpieczeństwo wszystkich osób, w tym osób planujących korzystać z oferty LOWE.